

No. 23990

**FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
and
BANGLADESH**

**Agreement concerning financial co-operation (with annex).
Signed at Dacca on 14 November 1984**

Authentic texts: German, Bengali and English.

Registered by the Federal Republic of Germany on 26 February 1986.

**RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE
et
BANGLADESH**

**Accord de coopération financière (avec annexe). Signé à
Dacca le 14 novembre 1984**

Textes authentiques : allemand, bengali et anglais.

Enregistré par la République fédérale d'Allemagne le 26 février 1986.

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

ABKOMMEN ZWISCHEN DER REGIERUNG DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND UND DER REGIERUNG DER VOLKSREPUBLIK BANGLADESCH ÜBER FINANZIELLE ZUSAMMENARBEIT

Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland und die Regierung der Volksrepublik Bangladesch,

im Geiste der bestehenden freundschaftlichen Beziehungen zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Volksrepublik Bangladesch,

in dem Wunsche, diese freundschaftlichen Beziehungen durch partnerschaftliche Finanzielle Zusammenarbeit zu festigen und zu vertiefen,

im Bewußtsein, daß die Aufrechterhaltung dieser Beziehungen die Grundlage dieses Abkommen ist,

in der Absicht, zur sozialen und wirtschaftlichen Entwicklung in der Volksrepublik Bangladesch beizutragen,

unter Bezugnahme auf das Verhandlungsprotokoll vom 14. November 1984 über die Regierungsverhandlungen in Dhaka vom 14. November 1984

sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1. 1) Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland ermöglicht es der Regierung der Volksrepublik Bangladesch, von der Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt am Main, Finanzierungsbeiträge bis zu insgesamt 80 000 000 DM (in Worten: achtzig Millionen Deutsche Mark) zu erhalten.

2) Weitere Mittel zur Finanzierung der unter Absatz 3 Buchstaben *c* und *d* bezeichneten Vorhaben werden wie folgt aufgebracht:

a) Aus den in Artikel 1 des Abkommens zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung der Volksrepublik Bangladesch über Finanzielle Zusammenarbeit vom 16. November 1982 zugesagten 15 000 000 DM (in Worten: fünfzehn Millionen Deutsche Mark) wird ein Finanzierungsbeitrag bis zu 14 400 000 DM (in Worten: vierzehn Millionen vierhunderttausend Deutsche Mark) entnommen.

b) Der in Artikel 1 Absatz 2 Buchstabe *d* des Abkommens zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung der Volksrepublik Bangladesch über Finanzielle Zusammenarbeit vom 17. Januar 1984 zugesagte Finanzierungsbeitrag bis zu 10 000 000 DM (in Worten: zehn Millionen Deutsche Mark) wird umgewidmet.

3) Die Finanzierungsbeiträge gemäß Absatz 1 und 2 im Gesamtbetrag von 104 400 000 DM (in Worten: einhundertvier Millionen vierhunderttausend Deutsche Mark) werden wie folgt verwendet:

a) bis zu 40 000 000 DM (in Worten: vierzig Millionen Deutsche Mark) zur Finanzierung der Devisenkosten für den Bezug von Waren und Leistungen zur Deckung des laufenden notwendigen zivilen Bedarfs und der im Zusammenhang mit der finanzierten Wareneinfuhr anfallenden Devisen- und Inlands-

kosten für Transport, Versicherung und Montage. Es muß sich hierbei um Lieferungen und Leistungen gemäß der diesem Abkommen als Anlage beigefügten Liste handeln, für die Lieferverträge oder Leistungsverträge nach dem 1. September 1984 abgeschlossen worden sind,

- b) bis zu 40 000 000 DM (in Worten: vierzig Millionen Deutsche Mark) für das Vorhaben „Einführung der digitalen Vermittlungstechnik“, wenn nach Prüfung die Förderungswürdigkeit festgestellt worden ist,
- c) bis zu 7 500 000 DM (in Worten: sieben Millionen fünfhunderttausend Deutsche Mark) für die Aufstockung des Vorhabens „Bevölkerungsprogramm II“,
- d) bis zu 16 900 000 DM (in Worten: sechzehn Millionen neunhunderttausend Deutsche Mark) für das Vorhaben „Eisenbahnsignalausrüstungen“, wenn nach Prüfung die Förderungswürdigkeit festgestellt worden ist.

4) Falls die Regierung der Bundesrepublik Deutschland es der Regierung der Volksrepublik Bangladesch zu einem späteren Zeitpunkt ermöglicht, weitere Finanzierungsbeiträge zur Vorbereitung oder für notwendige Begleitmaßnahmen zur Durchführung und Betreuung der in Absatz 3 Buchstaben *b* und *d* bezeichneten Vorhaben von der Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt am Main, zu erhalten, findet dieses Abkommen Anwendung.

5) Die in Absatz 3 Buchstaben *b* und *d* bezeichneten Vorhaben können im Einvernehmen zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung der Volksrepublik Bangladesch durch andere Vorhaben ersetzt werden.

Artikel 2. Die Verwendung der in Artikel 1 genannten Beträge sowie die Bedingungen, zu denen sie gewährt werden, sowie das Verfahren der Auftragsvergabe bestimmen die zwischen der Regierung der Volksrepublik Bangladesch und der Kreditanstalt für Wiederaufbau zu schließenden Finanzierungsverträge, die den in der Bundesrepublik Deutschland geltenden Rechtsvorschriften unterliegen.

Artikel 3. Die Regierung der Volksrepublik Bangladesch stellt die Kreditanstalt für Wiederaufbau von sämtlichen Steuern und sonstigen öffentlichen Abgaben frei, die im Zusammenhang mit Abschluß und Durchführung der in Artikel 2 erwähnten Finanzierungsverträge in der Volksrepublik Bangladesch erhoben werden.

Artikel 4. Die Regierung der Volksrepublik Bangladesch überläßt bei den sich aus der Gewährung der Finanzierungsbeiträge ergebenden Transporten von Personen und Gütern im See-, Land- und Luftverkehr den Passagieren und Lieferanten die freie Wahl der Verkehrsunternehmen, trifft keine Maßnahmen, welche die gleichberechtigte Beteiligung der Verkehrsunternehmen mit Sitz in dem deutschen Geltungsbereich dieses Abkommens ausschließen oder erschweren, und erteilt gegebenenfalls die für eine Beteiligung dieser Verkehrsunternehmen erforderlichen Genehmigungen.

Artikel 5. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland legt besonderen Wert darauf, daß bei den sich aus der Gewährung der Finanzierungsbeiträge ergebenden Lieferungen und Leistungen die wirtschaftlichen Möglichkeiten des Landes Berlin bevorzugt genutzt werden.

Artikel 6. Mit Ausnahme der Bestimmungen des Artikels 4 hinsichtlich des Luftverkehrs gilt dieses Abkommen auch für das Land Berlin, sofern nicht die Regierung der Bundesrepublik Deutschland gegenüber der Regierung der Volksrepublik Bangladesch innerhalb von drei Monaten nach Inkrafttreten des Abkommens eine gegenteilige Erklärung abgibt.

Artikel 7. Dieses Abkommen tritt am Tage seiner Unterzeichnung in Kraft.

GESCHEHEN zu Dhaka am 14. November 1984 in zwei Urschriften, jede in deutscher, bengalischer und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut verbindlich ist. Bei unterschiedlicher Auslegung des deutschen und des bengalischen Wortlauts ist der englische Wortlaut maßgebend.

Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland:

Botschafter

Dr. WALTHER Freiherr Marschall VON BIBERSTEIN

Für die Regierung der Volksrepublik Bangladesch:

Joint Secretary A. Z. KHAN
Ministry of Finance

ANLAGE ZUM ABKOMMEN ZWISCHEN DER REGIERUNG DER BUNDESREPUBLIC DEUTSCHLAND UND DER REGIERUNG DER VOLKSREPUBLIC BANGLADESCH VOM 14. NOVEMBER 1984 ÜBER FINANZIELLE ZUSAMMENARBEIT

1. Liste der Waren und Leistungen, die gemäß Artikel 1 Absatz 3 Buchstabe *a* des Regierungsabkommens vom 14. November 1984 aus dem Finanzierungsbeitrag finanziert werden können:

- a)* Industrielle Roh- und Hilfsstoffe sowie Halbfabrikate,
- b)* industrielle Ausrüstungen sowie landwirtschaftliche Maschinen und Geräte,
- c)* Ersatz- und Zubehörteile aller Art,
- d)* Erzeugnisse der chemischen Industrie, insbesondere Pflanzenschutz- und Schädlingsbekämpfungsmittel, Arzneimittel und Farbstoffe,
- e)* Transportmittel,
- f)* sonstige gewerbliche Erzeugnisse, die für die Entwicklung der Volksrepublik Bangladesch von Bedeutung sind,
- g)* Beratungsleistungen, Patente und Lizenzgebühren.

2. Einfuhrgüter, die in dieser Liste nicht enthalten sind, können nur finanziert werden, wenn die vorherige Zustimmung der Regierung der Bundesrepublik Deutschland dafür vorliegt.

3. Die Einfuhr von Luxusgütern und Verbrauchsgütern für den privaten Bedarf sowie von Gütern und Anlagen, die militärischen Zwecken dienen, ist von der Finanzierung aus dem Darlehen ausgeschlossen.

[BENGALI TEXT — TEXTE BENGALI]

ক্যুত্র: ১০৬১১৭২৫৬ ৯৬১১৬
১৯৭৯ ১১১১১১১১ ১১১১১১১১ ১১১১১১১১

১১৮

১১১১১ ১১১১১ ১১১১১১ ১১১১১১১

ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মানি সরকার
এবং

গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার

ভাষাসম্বন্ধে বিদ্যমান বন্ধুত্বপূর্ণ সম্পর্কের প্রেক্ষিতে :

অংশীদারিত্বের ভিত্তিতে উক্ত বন্ধুত্বপূর্ণ সম্পর্ক অর্থনৈতিক সহযোগিতার মাধ্যমে
জোরদার করিবার নিমিত্তে ;

বর্তমান চুক্তিই ঐ সকল সম্পর্ক বজায় রাখার ভিত্তি মনে করিয়া গণ প্রজাতন্ত্রী
বাংলাদেশের অর্থনৈতিক ও সামাজিক উন্নয়নে অবদান রাখিবার অভিপ্রায়ে ;

১৯৮৪ সনের ১৯ই নভেম্বর ঢাকায় উভয় সরকারের মধ্যে আনোচনার প্রতিবেদন
অনুযায়ী দুই বৎসর সময়ের চুক্তি সম্পাদন করিতে সম্মত হইয়াছেন :

অনুচ্ছেদ - ১

(১) ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মানি সরকার গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকারকে ট্রাংকফার্ট /
মেইন এ অবস্থিত কে এক ভলিউ (১ টরফন কন সংস্থা) হইতে অনূর্ধ্ব ত্রিশ মার্ক
৮০,০০০,০০০ (আশি মিলিয়ন ত্রিশ মার্ক) আর্থিক সহায়তা লাভের ব্যবস্থা
করিবে।

(২) নিম্নে উল্লিখিত অনুচ্ছেদ (৩) এবং (৪) এর প্রকল্পের জন্য অতিরিক্ত/নিয়ন্ত্রণ
ভাবে পাওগ্য হইবে:

(ক) গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার এবং ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মানি সরকারের
মধ্যে ১৯৮২ সনের ৯ই নভেম্বর প্রাক্রিত চুক্তিপত্রের অনুচ্ছেদ - ১ এ
বরাবর ১৮ মার্ক ১০,০০০,০০০ (পনের মিলিয়ন ত্রিশ মার্ক) হইতে
উর্ধ্ব মার্ক ১৪,০০০,০০০ (চোদ্দ মিলিয়ন চারশত ত্রিশ মার্ক) প্রত্যাহার
করা হইবে।

- (২) গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার এবং ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মান সরকারের মধ্যে ১৯৮৪ সনের ১৭ই জানুয়ারিতে স্বাক্ষরিত চুক্তির অন্তর্ভুক্ত ১(২) (ঘ) এ বরাদ্দকৃত অনুর্ধ ডয়েসমার্ক ১০,০০০,০০০ (দশ মিলিয়ন ডয়েস মার্ক) পুন বরাদ্দ করা হইবে ।
- (৩) উপরের অনুচ্ছেদ ১(১)(২) এ উল্লিখিত , দর্বিদোট ডয়েস মার্ক ১০৪,৪০০,০০০ (একশত চার মিলিয়ন চারশত সহস্র ডয়েস মার্ক) আর্থিক অবদানটি নিম্নোক্তভাবে ব্যবহৃত হইবে :
- (ক) চলতি বেসামরিক পন্য চাহিদা ও তৎসংক্রান্ত সার্ভিসেস এবং এই চুক্তি অধিনে অবদানকৃত পন্যের পরিবহন বীমা ও অন্যান্য সংযোজন ব্যবসে বৈদেশিক ও স্থানীয় মুদ্রার প্রয়োজন হইবে তাহা মিটাইবার জন্য অনুর্ধ ডি এম ৪০,০০০,০০০ (চল্লিশ মিলিয়ন ডয়েস মার্ক) ব্যয়িত হইবে । এই সরবরাহ সমূহ এবং সার্ভিসেস বর্তমান চুক্তির সহিত সংযোজিত তালিকা মোতাবেক হইবে এবং যে সমস্ত সরবরাহ ও সার্ভিসেসের চুক্তির ১৯৮৪ সনের ১লা সেপ্টেম্বরের পরে সমাপ্ত হইয়াছে কেবলমাত্র সেই গুলির জন্য প্রযোজ্য হইবে ।
- (খ) ডিভিটাল একচেইনল টেকনোলজি প্রকল্পের জন্য অনুর্ধ ডয়েস মার্ক ৪০,০০০,০০০ (চল্লিশ মিলিয়ন ডয়েস মার্ক) যদি পরীক্ষার পর প্রকল্পটি সাহায্যযোগী বলিয়া বিবেচিত হয় ।
- (গ) জনসংস্কা প্রকল্প - ২ এর অর্থ সুদূর জন্য অনুর্ধ ডয়েস মার্ক ৪,৪০০,০০০ (চার মিলিয়ন চারশত সহস্র ডয়েস মার্ক)
- (ঘ) রেলওয়ে সিগনালিং ইকুইপমেন্ট প্রকল্পের জন্য অনুর্ধ ডয়েস মার্ক ১৬,৯০০,০০০ (ষোল মিলিয়ন নয়শত সহস্র ডয়েস মার্ক) যদি পরীক্ষার পর প্রকল্পটি সাহায্য-যোগ্য বলিয়া বিবেচিত হয় ।
- (৪) অনুচ্ছেদ ৩ (খ) ও (ঘ) এ উল্লিখিত প্রকল্প সমূহ গ্রহণ বা বাসুবাধন এবং সহযোগিতার পরবর্তীকালে যদি অতিরিক্ত আর্থিক সাহায্যের প্রয়োজন হয় তবে কে এক ডব্লিউ হইতে গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার কর্তৃক সেই আর্থিক অবদান গ্রহণের ক্ষেত্রে এই চুক্তিটি কার্যকরী হইবে ।
- (৫) ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মান সরকার এবং গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার একমত হইবে অনুচ্ছেদ ৩ (খ) ও (ঘ) তে উল্লিখিত প্রকল্পসমূহ অন্য প্রকল্প দ্বারা প্রতিস্থাপন করা যাইবে ।

অনুচ্ছেদ - ২

এই চুক্তির ১ অনুচ্ছেদে বর্ণিত আর্থিক অবদানের অর্থ ব্যবহার এবং যে শর্তাবলীর অধীনে ইহা লভ্য হইল তাহা গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার এবং কে এক ডব্লিউর মধ্যে সজ্ঞাদক চুক্তির বিধানাবলী দ্বারা পরিচালিত হইবে এবং তাহা ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মানিতে প্রযোজ্য আইন ও প্রবিধান সাপেক্ষ হইবে।

অনুচ্ছেদ - ৩

এই চুক্তির দ্বিতীয় অনুচ্ছেদে বর্ণিত চুক্তিপত্রের সজ্ঞাদান ও বাসুব্যয়নের ক্ষেত্রে গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার কে এক ডব্লিউকে গণপ্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ কর্তৃক খার্তা সমুদয় করা ও অন্যান্য উদ্দেশ্য হইতে অব্যাহতি দিবে।

অনুচ্ছেদ - ৪

গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকার এই আর্থিক অনুদানসমূহ প্রদানের প্রয়োজনে সংশ্লিষ্ট যাত্রী ও সরবরাহ কারীদের যাতায়াত ও পণ্য প্রবাহ সরবরাহ ক্ষেত্রে স্কল ও সমুদ্র অথবা আকাশ পথে পরিবহনের অবাধি বাছাই করার অনুমতি প্রদান করিবে এবং এরূপ কোন পদক্ষেপ গ্রহণে বিরত থাকিবে যাহাতে এই চুক্তি জামান এলাকায় প্রয়োজনের ব্যাপারে জার্মানিতে অবস্থিত পরিবহন প্রতিষ্ঠান সমূহকে ন্যায্য এবং সমান অংশ গ্রহণ করা হইতে বিরত অথবা কতিপয় ক্ষেত্রে পারে এবং অনুরূপ প্রতিষ্ঠান সমূহকে অংশ গ্রহণের ক্ষেত্রে প্রয়োজনীয় অনুমতি প্রদান করিবে।

অনুচ্ছেদ - ৫

এই আর্থিক অবদান সমূহ মন্ত্রণালয় কলে যে সরবরাহ ও কার্যক্রমের সংস্থান হইবে তাহাতে বার্লিন ভূষকের সাক্ষ্য অধিনৈতিক ক্রমতাকে অগ্রাধিকার তিতিতে ব্যবহার করার বিষয় কে ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মান সরকার বিশেষ গুরুত্ব আরোপ করেন।

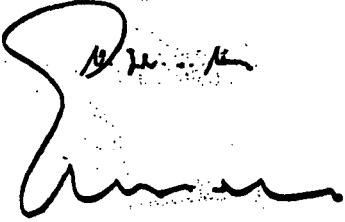
অনুচ্ছেদ - ৬

যদি ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মান সরকার এই চুক্তিতে অংশ গ্রহণের পর তিন মাসের মধ্যে গণ প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকারের নিকট প্রতিকূল কোন ঘোষণা না করেন তবে ঐ অনুচ্ছেদে বানত বিধান পরিবহন সজ্ঞাদিত বিধানাবলী ব্যতিরেকে এই চুক্তি বার্লিন ভূষকের অন্যত প্রযোজ্য হইবে।

অনুচ্ছেদ - ৭

এই চুক্তি স্বাক্ষরের তারিখ হইতে বলবৎ হইবে। এই চুক্তি দুই কপি করিয়া জার্মানি, বাংলা ও ইংরেজী ভাষায় ৯৪ই নং নতুন ১১৮৪ইং চাকায় সন্নিবিষ্ট হইল। তিন ভাষার পাঠই প্রামাণিক বলিয়া গণ্য হইবে, তবে এই তিন ভাষায় প্রদত্ত পাঠের মধ্যে কোন অসামান-
অস্যের ক্ষেত্রে ইংরেজী পাঠ প্রাধান্য পাইবে।

ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী জার্মানি
সরকারের পক্ষে

গন প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ
সরকারের পক্ষে

আমনি ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী সরকার ও গন প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশ সরকারের মধ্যে
আর্থিক সাহায্য সংক্রান্ত ১৪ই নভেম্বর ১৯৮৪ ইং তারিখে স্বাক্ষরিত চুক্তির
সংলগ্নী পত্র।

- ১) ১৪ই নভেম্বর ১৯৮৪ইং তারিখে স্বাক্ষরিত চুক্তির ১(৩)ক) ধারায় বর্ণিত আর্থিক
অনুদানের অধীনে আমদানীযোগ্য পণ্যাদি ও সার্ভিসেস এর তালিকা :
- ক) দিলের কাচামাল ও সহায়ক দ্রব্যাদি ও আংশিক শিল্পজাত দ্রব্যাদি ,
- খ) দিল যন্ত্রপাতি এবং কৃষি যন্ত্রাদি ও উপকরণ
- গ) হুচরা যন্ত্রাংশ এবং সকল প্রকার সহায়ক
- ঘ) প্রাসঙ্গিক দ্রব্যাদি, বিশেষভাবে উক্তি প প্রতিরকনে সহায়ক দ্রব্যাদি , কীটনাশক
ঔষধাদি , ঔষধ হিসাবে ব্যবহৃত দ্রব্যাদি এবং রং ।
- ঙ) পরিবহন সামগ্রী
- চ) গন প্রজাতন্ত্রী বাংলাদেশের উন্নয়নের জন্য প্রয়োজনীয় অন্যান্য শিল্পজাত দ্রব্যাদি
- ছ) উপদেশীয় সার্ভিসেস , শেটেল এবং লাইসেন্স ফি
- ২) পূর্বেও তালিকার বর্হিত কোন দ্রব্যাদি আমদানী করিতে হইবে ফেডারেল প্রজাতন্ত্রী
আমনি সরকারের অগ্রিম অনুমোদনের প্রয়োজন হইবে ।
- ৩) ব্যক্তিগত প্রয়োজনীয় ভোগ্য দ্রব্যাদি, বিশেষ করিয়া বিলাস দ্রব্যাদি এবং সেই
সঙ্গে সামগ্রিক কার্যে ব্যবহার্য পণ্য ও সুবিধাদি এই আর্থিক অনুদানের অধীনে
আমদানী করা যাইবে না।

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF BANGLADESH CONCERNING FI- NANCIAL CO-OPERATION

The Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the People's Republic of Bangladesh,

In the spirit of the friendly relations existing between the Federal Republic of Germany and the People's Republic of Bangladesh,

Desiring to strengthen and intensify those friendly relations through financial co-operation in a spirit of partnership,

Aware that the maintenance of those relations constitutes the basis of this Agreement,

Intending to contribute to social and economic development in the People's Republic of Bangladesh,

With reference to the agreed minutes of 14 November 1984 of the intergovernmental negotiations held in Dhaka on 14 November 1984,

Have agreed as follows:

Article 1. (1) The Government of the Federal Republic of Germany shall enable the Government of the People's Republic of Bangladesh to obtain from the Kreditanstalt für Wiederaufbau (Development Loan Corporation), Frankfurt/Main, financial contributions of up to DM 80,000,000 (eighty million Deutsche Mark).

(2) Additional funds for the financing of the projects referred to in paragraph 3 (c) and (d) below shall be procured as follows:

- (a) From the amount of DM 15,000,000 (fifteen million Deutsche Mark) pledged pursuant to Article 1 of the Agreement of 16 November 1982 between the Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the People's Republic of Bangladesh concerning Financial Co-operation,² a financial contribution of up to DM 14,400,000 (fourteen million four hundred thousand Deutsche Mark) shall be withdrawn.
- (b) The financial contribution of up to DM 10,000,000 (ten million Deutsche Mark) pledged pursuant to Article 1 (2) (d) of the Agreement of 17 January 1984 between the Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the People's Republic of Bangladesh concerning Financial Co-operation³ shall be reallocated.

(3) The financial contributions pursuant to paragraphs 1 and 2 above totalling DM 104,400,000 (one hundred and four million four hundred thousand Deutsche Mark) shall be used as follows:

- (a) Up to DM 40,000,000 (forty million Deutsche Mark) to meet foreign exchange costs resulting from the purchase of goods and services to cover current

¹ Came into force on 14 November 1984 by signature, in accordance with article 7.

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 1345, p. 323.

³ *Ibid.*, vol. 1392, p. 83.

civilian requirements, and to meet foreign exchange and local currency costs of transport, insurance and assembly arising in connection with the importation of goods financed under this Agreement. The supplies and services must be such as are covered by the list annexed to this Agreement and for which supply or service contracts have been concluded after 1 September 1984;

- (b) Up to DM 40,000,000 (forty million Deutsche Mark) for the project "Introduction of digital exchange technology" if, after examination, the project has been found eligible for promotion;
- (c) Up to DM 7,500,000 (seven million five hundred thousand Deutsche Mark) to increase the funds for the project "Population programme II";
- (d) Up to DM 16,900,000 (sixteen million nine hundred thousand Deutsche Mark) for the project "Railway signalling equipment" if, after examination, the project has been found eligible for promotion.

(4) This Agreement shall also apply if, at a later date, the Government of the Federal Republic of Germany enables the Government of the People's Republic of Bangladesh to obtain from the Kreditanstalt für Wiederaufbau further financial contributions for the preparation of the projects referred to in paragraph 3 (b) and (d) above or for attendant measures required for their implementation and support.

(5) The projects referred to in paragraph 3 (b) and (d) above may be replaced by other projects if the Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the People's Republic of Bangladesh so agree.

Article 2. The utilization of the amounts referred to in Article 1 of this Agreement, the terms and conditions on which they are made available as well as the procedure to be followed in awarding the contracts shall be governed by the provisions of the financing agreements to be concluded between the Government of the People's Republic of Bangladesh and the Kreditanstalt für Wiederaufbau, which shall be subject to the laws and regulations applicable in the Federal Republic of Germany.

Article 3. The Government of the People's Republic of Bangladesh shall exempt the Kreditanstalt für Wiederaufbau from all taxes and other public charges levied in the People's Republic of Bangladesh in connection with the conclusion and implementation of the financing agreements referred to in Article 2 of the present Agreement.

Article 4. The Government of the People's Republic of Bangladesh shall allow passengers and suppliers free choice of transport enterprises for such transportation by sea, land or air of persons and goods as results from the granting of the financial contributions, abstain from taking any measures that might exclude or impair the participation on equal terms of transport enterprises having their place of business in the German area of application of this Agreement, and grant any necessary permits for the participation of such enterprises.

Article 5. With regard to supplies and services resulting from the granting of the financial contributions, the Government of the Federal Republic of Germany attaches particular importance to preferential use being made of the economic potential of Land Berlin.

Article 6. With the exception of those provisions of Article 4 which refer to air transport, this Agreement shall also apply to Land Berlin, provided that the Government of the Federal Republic of Germany does not make a contrary declaration to the Government of the People's Republic of Bangladesh within three months of the date of entry into force of this Agreement.

Article 7. This Agreement shall enter into force on the date of signature thereof.

DONE at Dhaka on 14 November 1984 in duplicate in the German, Bangla and English languages, all three texts being authentic. In case of divergent interpretations of the German and Bangla texts, the English text shall prevail.

For the Government
of the Federal Republic of Germany:

[Signed — Signé]¹

For the Government
of the People's Republic
of Bangladesh:

[Signed — Signé]²

¹ Signed by Dr. Walther Freiherr Marschall von Bieberstein — Signé par Walther Freiherr Marschall von Bieberstein.

² Signed by A. Z. Khan — Signé par A. Z. Khan.

ANNEX TO THE AGREEMENT OF 14 NOVEMBER 1984 BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF BANGLADESH CONCERNING FINANCIAL CO-OPERATION

1. List of goods and services eligible for financing from the financial contribution under article 1 (3) (a) of the Agreement of

- (a) Industrial raw and auxiliary materials as well as semi-manufactures,
- (b) Industrial equipment as well as agricultural machinery and implements,
- (c) Spare parts and accessories of all kinds,
- (d) Chemical products, in particular plant protection agents, pesticides, medicaments and dyestuffs,
- (e) Means of transport,
- (f) Other industrial products of importance for the development of the People's Republic of Bangladesh,
- (g) Advisory services, patents and licence fees.

2. Imports not included in the above list may only be financed with the prior approval of the Government of the Federal Republic of Germany.

3. The importation of luxury and consumer goods for personal needs as well as any goods and facilities serving military purposes may not be financed from the financial contribution.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD DE COOPÉRATION FINANCIÈRE ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DU BANGLADESH

Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh,

Dans l'esprit des relations amicales qui existent entre la République fédérale d'Allemagne et la République populaire du Bangladesh,

Désireux de consolider et d'approfondir ces relations amicales par une coopération financière dans un esprit d'association,

Conscients que le maintien de ces relations constitue le fondement du présent Accord,

Entendant contribuer au développement social et économique dans la République populaire du Bangladesh,

Se référant au procès-verbal du 14 novembre 1984 relatif aux négociations intergouvernementales qui ont eu lieu à Dacca le 14 novembre 1984,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. 1) Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne accorde au Gouvernement de la République populaire du Bangladesh la possibilité d'obtenir de la Kreditanstalt für Wiederaufbau (Institut de crédit pour la reconstruction), à Francfort-sur-le-Main, des contributions financières à concurrence d'un montant de DM 80 000 000 (en toutes lettres : quatre-vingts millions de deutsche marks).

2) D'autres fonds destinés à financer les projets visés aux alinéas *c* et *d* du paragraphe 3 seront fournis comme suit :

- a) Une contribution financière à concurrence de DM 14 400 000 (en toutes lettres : quatorze millions quatre cent mille deutsche marks) sera prélevée sur les DM 15 000 000 (en toutes lettres : quinze millions de deutsche marks) accordés au titre de l'article premier de l'Accord de coopération financière entre la République fédérale d'Allemagne et la République populaire du Bangladesh daté du 16 novembre 1982².
- b) La contribution financière à concurrence de DM 10 000 000 (en toutes lettres : dix millions de deutsche marks) accordée au titre de l'alinéa *d* du paragraphe 2 de l'article premier de l'Accord de coopération financière entre la République fédérale d'Allemagne et la République populaire du Bangladesh daté du 17 janvier 1984³ sera réaffectée.

¹ Entré en vigueur le 14 novembre 1984 par la signature, conformément à l'article 7.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1345, p. 323.

³ *Ibid.*, vol. 1392, p. 83.

3) Les contributions financières visées aux paragraphes 1 et 2, représentant un total de DM 104 400 000 (en toutes lettres : cent quatre millions quatre cent mille deutsche marks) seront utilisées comme suit :

- a) A concurrence de DM 40 000 000 (en toutes lettres : quarante millions de deutsche marks) pour financer le coût en devises de l'acquisition de biens et de services destinés à couvrir les besoins civils courants et le coût en devises et en monnaie locale des opérations de transport, d'assurance et de montage afférentes à l'importation financée de biens. Ces livraisons et services doivent correspondre à ceux qui figurent sur la liste annexée au présent Accord, pour lesquels les contrats de livraison ou de service ont été conclus après le 1er septembre 1984;
- b) A concurrence de DM 40 000 000 (en toutes lettres : quarante millions de deutsche marks) pour le projet intitulé « Importation de techniques d'échange numérique » si, après examen, ce projet est reconnu digne d'être encouragé;
- c) A concurrence de DM 7 500 000 (en toutes lettres : sept millions cinq cent mille deutsche marks) pour augmenter le financement du projet intitulé « Programme en matière de population II »;
- d) A concurrence de DM 16 900 000 (en toutes lettres : seize millions neuf cent mille deutsche marks) pour le projet intitulé « Matériel de signalisation ferroviaire » si, après examen, ce projet est reconnu digne d'être encouragé.

4) Le présent Accord s'appliquera aussi dans le cas où le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne accorderait ultérieurement au Gouvernement de la République populaire du Bangladesh la possibilité d'obtenir de la Kreditanstalt für Wiederaufbau d'autres contributions financières pour la préparation des projets visés aux alinéas *b* et *d* du paragraphe 3, ou pour les mesures d'accompagnement requises en vue de l'exécution de ces projets et de l'appui à fournir.

5) Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh peuvent décider d'un commun accord de remplacer par d'autres les projets visés aux alinéas *b* et *d* du paragraphe 3.

Article 2. L'utilisation des montants visés à l'article premier, les conditions auxquelles ils sont accordés et la procédure de passation des marchés sont déterminées par les contrats de financement qui seront conclus entre le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh et la Kreditanstalt für Wiederaufbau, et qui seront régis par les lois et règlements en vigueur en République fédérale d'Allemagne.

Article 3. Le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh exonérera la Kreditanstalt für Wiederaufbau de tous les impôts, taxes et autres droits perçus dans la République populaire du Bangladesh, tant lors de la conclusion que durant l'exécution des contrats de financement visé à l'article 2.

Article 4. Pour le transport par terre, mer ou air de personnes et de biens résultant de l'octroi des contributions financières, le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh laissera aux passagers et aux fournisseurs le libre choix des transporteurs; il ne prendra aucune mesure ayant pour effet d'exclure ou de restreindre la participation à égalité de droits des transporteurs ayant leur siège sur le territoire allemand auquel le présent Accord s'applique, et délivrera le cas échéant les autorisations nécessaires à leur participation.

Article 5. Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne attache une importance particulière à ce que, pour les fournitures et les services résultant de l'octroi des contributions financières, préférence soit donnée aux ressources économiques offertes par le *Land Berlin*.

Article 6. A l'exception des dispositions de l'article 4 relatives au transport aérien, le présent Accord s'applique également au *Land Berlin*, sauf notification contraire adressée par le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne au Gouvernement de la République populaire du Bangladesh dans les trois mois suivant l'entrée en vigueur de l'Accord.

Article 7. Le présent Accord entrera en vigueur à la date de sa signature.

FAIT à Dacca le 14 novembre 1984 en deux exemplaires originaux, chacun en langues allemande, bengali et anglaise, les trois textes faisant également foi. En cas d'interprétation divergente des textes allemand et bengali, le texte anglais prévaudra.

Pour le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne :

WALTER Freiherr Marschall VON BIEBERSTEIN
Ambassadeur

Pour le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh :

A. Z. KHAN
Joint Secretary
Ministère des finances

ANNEXE À L'ACCORD DE COOPÉRATION FINANCIÈRE DU 14 NOVEMBRE 1984
ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'AL-
LEMAGNE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DU
BANGLADESH

1. Liste des biens et services qui peuvent être financés au moyen de la contribution financière, conformément à l'alinéa *a* du paragraphe 3 de l'article premier de l'Accord intergouvernemental du 14 novembre 1984 :

- a*) Matières premières et matières consommables industrielles et produits semi-finis;
- b*) Equipement industriel et machines et outillage agricoles;
- c*) Pièces de rechange et pièces détachées de toute nature;
- d*) Produits chimiques, notamment agents phytosanitaires, pesticides, médicaments et colorants;
- e*) Moyens de transport;
- f*) Autres produits industriels importants pour le développement de la République populaire du Bangladesh;
- g*) Services consultatifs, brevets et redevances d'exploitation.

2. L'importation des produits ne figurant pas sur la présente liste ne peut être financée qu'avec l'accord préalable du Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne.

3. L'importation d'articles de luxe et de biens de consommation à usage personnel ainsi que celle de biens et d'installations servant à des fins militaires ne peuvent être financées sur les contributions convenues.
